

Persoonlijke kennis inzetbaar : de menselijke maat Paul Rodenburg

© oktober 2010

Nieuwe technieken ten dienste van communicatie en informatiebeheer moeten aansluiten op gangbare wijzen van communiceren en informatie verwerken.
Niet technology-push maar invulling van -latente- behoeften om orde te creëren en overzicht te behouden in de door velen gevoelde information overload moet uitgangspunt zijn voor de inzet van nieuwe technische middelen.
De menselijke maat is maatgevend en bepaalt in belangrijke mate het succes van het gebruik van nieuwe media en communicatiegadgets.

In 1990 deed Rodenburg sociologisch onderzoek naar informatiegebruik door professionals* Inmiddels 20 jaar verder ontwikkelde Rodenburg voor de Praktizijnsbibliotheek een zoek- en navigatie-systeem gebaseerd op de inzichten die hij begin jaren '90 opdeed.

Gedachten over eigentijds informatiebeheer, over associatief zoeken leverde de basis voor het inrichten van een nieuw zoekstelsel voor juridisch professionals werkzaam in de juridische dienstverlening (advocaten, rechters en medewerkers). Auteursnamen worden als zoeksynoniemen voor onderwerpsthema's gezien; zoekvragen kunnen aan de hand van teruggekaatste trefwoorden worden verruimd of juist ingeperkt en herkenbare publicatieformats als "proefschrift", "preadvies", "wet" "richtlijn OM" worden gebruikt als "facet" waarmee valt te filteren.
De eenvoud van het handig inzetten van filters door middel van duidelijk herkenbare facetten levert waardering op binnen de kringen van de juridisch professionals waarvoor *het zoek- en navigatiesysteem* www.praktizijn.nl is gebouwd. Deze website is geïntroduceerd in mei 2009.

Voor het *beheer van persoonlijke informatie* valt er na te denken over het inzetten van bijvoorbeeld de iPad en eReaders ter ondersteuning van informatieverwerking door professionals. Voorwaarde voor soepele en effectieve introductie is dat aansluiting wordt gezocht bij gebruikelijk menselijk handelen. Menselijk handelen verandert veel minder snel dan dat de snelle opvolging van nieuwe apparaten en releases ons wil doen geloven.

Wij luisteren naar muziek via steeds betere, goedkopere en vooral kleinere apparaten. Echter, muziek sneller afspelen is niet aanhoorbaar. Wél valt muziek anders te organiseren en is mobiel mee te nemen in steeds wisselende "persoonlijke selecties".

Wij lezen meer diagonaal en vooral ook meer fragmentarisch, maar lopen toch tegen een verwerkingscapaciteit aan wat leessnelheid betreft. Wij moeten het hebben van mogelijkheden tot scherper en beter selecteren uit de overload aan informatie om kennis sneller paraat te hebben. Computers en software hebben de zoek- en filtermogelijkheden enorm uitgebreid.

Ons menselijk brein zelf werkt maar geleidelijk sneller dan tientallen jaren geleden, maar het laat zich graag assisteren. Het organiseren van informatie, zoals het integreren van studie-informatie met zaakinformatie en dat "matchen" met persoonlijke kennis; het samenbrengen van folio- met digitale bronnen, het combineren van tekst met visuele middelen (zoals kleuren, icoontjes), het ordenen van diverse stukken voor een steeds wisselend doel (of dossier), het markeren van relevante passages, het plakken van (digitale) geeltjes met persoonlijke commentaren. Het oproepen van informatie van overal elders ter wereld met mobiele apparatuur... bijna niets is onmogelijk. De beperkende factor is -meestal- de mens zelf. Die heeft hulp bij het in gebruik nemen van apparaten en training (met herhaling).

Wij moeten na denken over technische mogelijkheden anno 2010 waarmee wij ons dagelijks werken met informatie en het communiceren met vakgenoten beter kunnen ondersteunen.

Jonge professionals "met de sociale media in hun broekzak" en begrip van juridische zaken kunnen bijdragen aan het leren hanteren en inzetten van nieuwe media ter verbetering van werkprocessen. Beter informatiebeheer levert een belangrijke bijdrage aan een effectief werkende en renderende praktijk.

---

* Mensen die voor hun beroep of professionele activiteit informatieverwerken als hoofdtaak hebben. Rapport n.a.v. onderzoek naar informatiegebruik in de research & development organisatie van Océ Nederland nv